

Παιδαγωγικό και Επιστημονικό Πλαίσιο – Μεθοδολογία του Εκπαιδευτικού Προγράμματος του Πολύχρωμου Σχολείου «Προχωρώντας μπροστά»

Το Πολύχρωμο Σχολείο προτείνει στις/στους εκπαιδευτικούς εκπαιδευτικό υλικό το οποίο εξυπηρετεί τους παρακάτω **στόχους**:

- Υπεράσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού και υπεράσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, οι οποίες αποτελούν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα
- Πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και του σχολικού εκφοβισμού
- Συμπεριληπτική σχολική κοινότητα.
- Προαγωγή της δημόσιας και ατομικής ψυχικής και σωματικής υγείας, καθώς και του ευ ζην.

Τα εργαστήρια που περιλαμβάνει το προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό έχουν σχεδιαστεί με άξονα τις δεξιότητες που έχουν **τα παιδιά που φοιτούν σε Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο** και ανταποκρίνονται στις ανάγκες του συγκεκριμένου μαθητικού πληθυσμού για κοινωνικοποίηση, ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, δημιουργία ενσυναίσθησης και καλλιέργεια αλληλοσεβασμού με στόχο την αρμονική συμβίωση όλων των ατόμων και την ελεύθερη έκφρασή τους στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας. (Στα «Περιεχόμενα εκπαιδευτικού προγράμματος» παρατίθενται τα Εργαστήρια και το Υποστηρικτικό Υλικό).

Τα Εργαστήρια και το Υποστηρικτικό υλικό που προτείνουμε εξυπηρετούν ταυτόχρονα πολλαπλούς στόχους, οι οποίοι αφορούν γενικότερα το σεβασμό στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στη διαφορετικότητα, την αμφισβήτηση των Έμφυλων Ρόλων, τις Έμφυλες Σχέσεις και την πρόληψη της Έμφυλης Βίας και παράλληλα αναπτύσσουν τη Δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, καλλιεργούν τις αξίες μιας συμπεριληπτικής σχολικής κοινότητας προάγοντας παράλληλα τη δημόσια και ατομική ψυχική και σωματική υγεία, καθώς και του ευ ζην όλου του μαθητικού πληθυσμού (δείτε όλο το υλικό στα «Περιεχόμενα Εκπαιδευτικού Υλικού»)

Τα προτεινόμενα Εργαστήρια και το Υποστηρικτικό υλικό αφορούν γενικότερα τον σεβασμό στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στη διαφορετικότητα, την

αμφισβήτηση των Έμφυλων Ρόλων, τις Έμφυλες Σχέσεις και την πρόληψη της Έμφυλης Βίας και του σχολικού εκφοβισμού και παράλληλα αναπτύσσουν τη Δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, καλλιεργούν τις αξίες μιας συμπεριληπτικής σχολικής κοινότητας προάγοντας τη δημόσια και ατομική ψυχική και σωματική υγεία, καθώς και την αξία του ευ ζην όλου του μαθητικού πληθυσμού. Όλοι σχεδόν οι παραπάνω στόχοι διατρέχουν τα Προγράμματα Σπουδών πολλών μαθημάτων και ως εκ τούτου, τα Εργαστήρια που προτείνονται μπορούν να συνδεθούν διαθεματικά με πολλά γνωστικά αντικείμενα (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Φυσική, Μελέτη Περιβάλλοντος, Θρησκευτικά, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή, Ξένες Γλώσσες, Φυσική Αγωγή). Στην αρχή κάθε Εργαστηρίου παρατίθενται συγκεκριμένα οι τρόποι σύνδεσης με το Πρόγραμμα Σπουδών των μαθημάτων. Επίσης, μπορούν να συνδεθούν με εκπαιδευτικά προγράμματα (Αγωγής Υγείας κ.α.) καθώς και ατομικές ή ομαδικές ερευνητικές εργασίες των μαθητών, με αντίστοιχες με τις παραπάνω θεματικές

Ακολουθεί η περιγραφή του **Επιστημονικού και Παιδαγωγικού Πλαισίου** και των **Κατευθυντήριων γραμμών** σύμφωνα με τις οποίες δημιουργήθηκε το παρόν πρόγραμμα καθώς και σύντομη περιγραφή της **Μεθοδολογίας** που ακολουθήθηκε.

(Επίσης, μπορείτε να διαβάσετε τις «**Οδηγίες – Προτάσεις για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού**» που περιέχονται στο εκπαιδευτικό υλικό).

Επιστημονικό και Παιδαγωγικό Πλαίσιο Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Βασικός στόχος του παρόντος εκπαιδευτικού προγράμματος και του Πολύχρωμου Σχολείου είναι να αναδειχθεί το ζήτημα του ομοφοβικού, τρανσφοβικού και ιντερφοβικού σχολικού εκφοβισμού, το οποίο παραμένει «αόρατο» σε πολλές περιπτώσεις, με αποτέλεσμα πολλά ΛΟΑΤΚΙ+ παιδιά, καθώς και παιδιά που η ταυτότητα φύλου, η έκφραση ή/και τα χαρακτηριστικά φύλου τους δεν εναρμονίζεται με το κοινωνικό τους φύλο, να υφίστανται στιγματισμό, διακρίσεις, βία και κοινωνικό αποκλεισμό. Αυτό το είδος κακοποίησης αποτελεί μια μορφή έμφυλης βίας (ΕΒ) επειδή στοχοποιεί τους ανθρώπους με βάση το φύλο τους ή το σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Δεδομένων των παραπάνω, η καταπολέμηση της ομοφοβίας, της τρανσφοβίας και της ιντερφοβίας στο σχολείο κρίνεται απαραίτητη για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολείου, βασισμένου στα Ανθρώπινα

Δικαιώματα και στην προαγωγή των ικανοτήτων για δημοκρατικό πολιτισμό και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα θεμελιώδες κομμάτι διαχείρισης της τάξης, καθώς αφορά όλα τα παιδιά. Θα οδηγήσει σε εκπαιδευτική ολοκλήρωση και προσωπική ανάπτυξη όλων των μαθητριών/-ητών, ανεξαρτήτως ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού, χαρακτηριστικών, ταυτότητας ή έκφρασης φύλου. Η ενημέρωση, ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και η σύνδεση των ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιωμάτων με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα δικαιώματα των γυναικών επιχειρείται μέσω επιλεγμένων δραστηριοτήτων και υποστηρικτικού υλικού, ώστε οι εκπαιδευτικοί να αναγνωρίσουν και να αντιμετωπίσουν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συμβαίνουν στο ελληνικό σχολείο και να αναλάβουν δράση, όπως υποδεικνύει ο παιδαγωγικός τους ρόλος.

Το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να προετοιμάζει τα παιδιά για την ενήλικη ζωή από κάθε άποψη και με βάση τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, αλλά και τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ειρήνης, της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης προσέγγισης που να σέβεται επίσης την ταυτότητα του παιδιού και τις πολιτισμικές του αξίες και παράδοση.

Η προσέγγιση που ακολουθεί το εκπαιδευτικό υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου και οι στόχοι που θέτει, όπως αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία, είναι σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα της Ιατρικής, της Ψυχιατρικής και των Σπουδών Φύλου, και στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνάδουν πλήρως με την παιδαγωγική κατεύθυνση που ορίζει η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού αποτελώντας έμπρακτη και ουσιαστική εφαρμογή πληθώρας προνοιών της Σύμβασης καθώς και με τις πιο πρόσφατες Συστάσεις και Κατευθυντήριες γραμμές διεθνών Οργανισμών και Συμβάσεων στις οποίες συμμετέχει και η Ελλάδα, ώστε να εξασφαλίζεται η επικαιρότητα και η επιστημονική ακρίβεια του περιεχομένου του.

Πιο συγκεκριμένα, λάβαμε υπ' όψη μας τα παρακάτω (ενδεικτικά):

- Ανθρώπινα Δικαιώματα και Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη

Σύμφωνα με Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (Μάρτιος, 2010), τα κράτη-μέλη οφείλουν να λάβουν επαρκή νομοθετικά και άλλα μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση μπορεί να απολαμβάνεται χωρίς διάκριση στη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας του φύλου ή των χαρακτηριστικών φύλου, η οποία συμφωνήθηκε ως

αποτέλεσμα των ανησυχητικών επιπέδων των διακρίσεων εναντίον των λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφισεξουαλικών και διεμφυλικών ατόμων. Η απόλαυση αυτού του δικαιώματος συνεπάγεται τη δυνατότητα εκπαίδευσης σε ένα ασφαλές περιβάλλον, χωρίς βία, εκφοβισμό, κοινωνικό αποκλεισμό ή οποιαδήποτε άλλη μορφή διακριτικής ή εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Ωστόσο, όπως υποδεικνύουν τα διεθνή δεδομένα, οι ΛΟΑΤΚΙ+ μαθήτριες και μαθητές υφίστανται διακρίσεις, εκφοβισμό, σωματική βία και κοινωνικό αποκλεισμό παντού στην Ε.Ε. και στην Ελλάδα. Το ίδιο συμβαίνει και σε πολλά παιδιά που δεν είναι ΛΟΑΤΚΙ+ αλλά τα χαρακτηριστικά ή/και η έκφραση φύλου τους δεν εναρμονίζονται με τα έμφυλα στερεότυπα. Ο ομοφοβικός και τρανσφοβικός εκφοβισμός έχει αντίκτυπο στα θύματα, στους δράστες, στους παρατηρητές και στο σχολείο στο οποίο λαμβάνει χώρα, και έχει σοβαρές επιπτώσεις στην εκπαίδευση. Αποτελεί δηλαδή, **παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, καθώς αποτελεί μια μορφή διακρίσεων και αποκλεισμού, και επειδή παραβιάζει την αρχή του ασφαλούς, συμπεριληπτικού σχολείου για όλα τα παιδιά.

Πολυάριθμοι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών, όσο και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχουν ξεκάθαρα διατυπώσει τη θέση ότι οι μείζονες συμβάσεις, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς, έχουν εφαρμογή για όλους τους ανθρώπους ισότιμα και δίχως διακρίσεις με βάση οποιαδήποτε ιδιότητα, συμπεριλαμβανομένου του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου. Τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να προστατεύουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, αλλά και να διερευνούν αποτελεσματικά και να προσάγουν ενώπιον της Δικαιοσύνης πράξεις παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων εναντίον τους και το ίδιο οφείλουμε να κάνουμε και στο σχολείο.

Η ανάδειξη, η πρόληψη και η αντιμετώπιση των διακρίσεων εις βάρος των ΛΟΑΤΚΙ+ μαθητριών/-των και αυτών που θεωρούνται ΛΟΑΤΚΙ+, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη.

Ο Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Παιδεία της Δημοκρατίας και την Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EDC/HRE) ορίζει τα βασικά εννοιολογικά θεμέλια, τους στόχους και τους τομείς υλοποίησης της εκπαίδευσης. Στον Χάρτη η εκπαίδευση για τη **δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη** ορίζεται ως εξής: εκπαίδευση, επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, καθώς και όλες εκείνες οι πρακτικές και δραστηριότητες που αποσκοπούν –εφοδιάζοντας τους εκπαιδευόμενους με γνώσεις, δεξιότητες και κατανόηση και αναπτύσσοντας τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους– στην ενδυνάμωσή τους έτσι ώστε να ασκούν και

να υπερασπίζονται τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στην κοινωνία, να εκτιμούν τη διαφορετικότητα και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη δημοκρατική ζωή, με στόχο την προώθηση και την προστασία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου (ενότητα 2.α).

Επίσης, ο Χάρτης ορίζει την **εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα** ως εξής: εκπαίδευση, επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, καθώς και όλες εκείνες οι πρακτικές και δραστηριότητες που αποσκοπούν –εφοδιάζοντας τους εκπαιδευόμενους με γνώσεις, δεξιότητες και κατανόηση και αναπτύσσοντας τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους– στην ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων έτσι ώστε να συμβάλλουν στην οικοδόμηση και την υπεράσπιση μιας καθολικής κουλτούρας ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην κοινωνία, με στόχο την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του (ενότητα 2.β).

Γενικότερα, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων υποστηρίζει την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, διασφαλίζοντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους, που είναι απαραίτητες για να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Επιπλέον, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καλλιεργεί τον σεβασμό για τη διαφορετικότητα, που είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη της βίας. Μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα οδηγεί στη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος ευνοϊκού για τη μάθηση, όπου οι εκπαιδευτικοί και οι μαθήτριες/-θητές απολαμβάνουν και επωφελούνται πλήρως από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο Διαθέσιμο Υλικό θα βρείτε τη **Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια** και τις **Κάρτες Σεξουαλικών δικαιωμάτων**.

- Οι δεξιότητες του 21ου αιώνα

Στους παραπάνω ορισμούς, ο Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης επισημαίνει **τις ικανότητες** (όπως γνώσεις, δεξιότητες, κατανόηση και στάσεις) που πρέπει να αναπτύσσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες ώστε να έχουν τη δυνατότητα να δρουν ως **ενεργοί πολίτες**. Επίσης, ο Χάρτης παραθέτει διεξοδικά τους στόχους, τις αρχές και τις πολιτικές της εκπαίδευσης που απαιτούνται για να επιτυγχάνεται η ενδυνάμωση των εκπαιδευόμενων.

Το εκπαιδευτικό υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου έχει σχεδιαστεί με βάση το **Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό**, του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο, με το μοντέλο των ικανοτήτων και τους περιγραφικούς δείκτες, παρέχει ένα μέσο υλοποίησης των αρχών του Χάρτη και της έκκλησης του Συμβουλίου της Ευρώπης για ποιότητα στην εκπαίδευση.

Πιο συγκεκριμένα, σχεδιάστηκε σύμφωνα με το Μοντέλο Ικανοτήτων (*Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό*, του Συμβουλίου της Ευρώπης, Τόμος 1, σελ 37) και τους αντίστοιχους Περιγραφικούς Δείκτες για καθεμία από τις ικανότητες που εμπεριέχονται στο μοντέλο ικανοτήτων (*Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό*, Τόμος 1, σελ. 63).

(https://www.humanrightsforbeginners.gr/COMPETENCES%20FOR%20DEMOCRATIC%20CULTURE_GR.pdf)

Το εκπαιδευτικό υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου έχει συμπεριλάβει το **μείζονα στόχο του Συμβουλίου της Ευρώπης**, σύμφωνα με τον οποίο, τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα σχολεία πρέπει να προετοιμάζουν τους/τις νέους/-ες ώστε να γίνονται ενεργά, συμμετοχικά και υπεύθυνα άτομα αναδεικνύοντας την προετοιμασία για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη ως μία από τις βασικές αποστολές τους.

- Συμπεριληπτικό σχολείο

Η ανάγκη δημιουργίας ενός συμπεριληπτικού και ασφαλούς περιβάλλοντος μάθησης καταδεικνύεται από αρκετά μεγάλο αριθμό ερευνών. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Πολύχρωμου Σχολείου ανταποκρίνεται στην ανάγκη να λάβουμε υπόψη την ταυτότητα φύλου και τη σεξουαλική ποικιλομορφία στη δημιουργία συμπεριληπτικού σχολείου.

Η κοινωνική συμπεριληψη της ποικιλομορφίας του φύλου και της σεξουαλικότητας υπάρχει όταν όλοι οι άνθρωποι που συμμετέχουν στη σχολική κοινότητα μπορούν να εκφράζουν ανοιχτά και ορατά τον ερωτικό/σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου τους με πλήρη ασφάλεια και ελευθερία. Ένα συμπεριληπτικό σχολείο, με αυτούς τους όρους, αναγνωρίζει, επικυρώνει και κάνει προσπάθειες να συμπεριλάβει ποικίλες ανθρώπινες εμπειρίες, όπως άτομα που είναι λεσβίες, ομοφυλόφιλα, αμφιφυλόφιλα, trans, intersex, queer και άλλα.

Στο σχολικό περιβάλλον, τα ΛΟΑΤΚΙ+ νεαρά άτομα συμπεριλαμβάνονται, όταν οι συνθήκες τους επιτρέπουν να εκφράσουν πλήρως την ταυτότητά τους και να

εκμεταλλευτούν πλήρως τις ικανότητές τους. Ενθαρρύνονται και έχουν πραγματικές ευκαιρίες να εκφραστούν, να αναπτύξουν ηγετικές ικανότητες, να πάρουν πρωτοβουλίες και να συμμετέχουν πλήρως.

Οι ΛΟΑΤΚΙ+ νέες/-οι και τα παιδιά με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και μέλη της οικογένειας νιώθουν ότι αναγνωρίζονται και είναι αποδεκτά στο σχολείο. Αποκτούν την αίσθηση του «ανήκειν», και διαπιστώνουν ότι οι ίδιοι/-ες και η οικογένειά τους αντιμετωπίζονται σε όλες τις δραστηριότητες, τόσο τις εκπαιδευτικές όσο και τις εξωσχολικές. Οι ΛΟΑΤΚΙ+ νέες/-οι και παιδιά και οι ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και μέλη της οικογένειας νιώθουν ασφάλεια και απολαμβάνουν δίκαιη μεταχείριση στο σχολείο. Είναι πεπεισμένοι/-ες ότι οι συγκεκριμένες ανάγκες, βιώματα και συνθήκες θα αντιμετωπίζονται πάντα ως σημαντικά και έγκυρα. Παρατηρούν τέτοιες δίκαιες πρακτικές να είναι υπόδειγμα και στην αλληλεπίδραση των ενηλίκων (γονείς και σχολικό προσωπικό) στη σχολική τους κοινότητα.

Αυτές οι θετικές εμπειρίες και σχέσεις είναι το μακροπρόθεσμο **αποτέλεσμα μιας συνεχούς διαδικασίας** εκ μέρους του σχολικού προσωπικού να εμπλέξει όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας στις προσπάθειες και το διάλογο για τη διασφάλιση ενός δίκαιου, συμπεριληπτικού και γεμάτο σεβασμό σχολικού κλίματος. Τα σχολεία που είναι ασφαλή και συμπεριληπτικά για όλα τα παιδιά και τις/τους νέες/-ους παρέχουν την πιο ουσιώδη προϋπόθεση για αποτελεσματική μάθηση.

Ως εκπαιδευτικοί, έχουμε έναν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουμε στην ανάδειξη του ομοφοβικού, τρανσφοβικού και αμφιφοβικού εκφοβισμού και στη διασφάλιση ότι οι μαθήτριες/-θητές που είναι ή ενδέχεται να είναι ΛΟΑΤΚΙ+, και αυτές/-οί με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς, νιώθουν ότι συμπεριλαμβάνονται στο σχολείο.

- Σεξουαλική και ψυχική υγεία

Επίσης, το παρόν εκπαιδευτικό υλικό συντάχτηκε σύμφωνα με τις “*Κατευθυντήριες Γραμμές της Παγκόσμιας και Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Στρατηγικής για τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία*” της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (Π.Ο.Υ.) και τον “*Διεθνή Τεχνικό Οδηγό για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση*”, σε συνάρτηση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης με σκοπό την προαγωγή της υγείας, της ποιοτικής εκπαίδευσης και της ισότητας των φύλων (UNESCO, Ιανουάριος 2018).

Στον Οδηγό αυτό, τεκμηριώνονται οι παιδαγωγικές αρχές που οδηγούν στην προετοιμασία των νέων για μία ασφαλή, παραγωγική, ολοκληρωμένη ζωή σε έναν κόσμο όπου η ανισότητα των φύλων και η έμφυλη βία ακόμα δημιουργούν σοβαρούς

κινδύνους για την ευημερία τους. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, περιγράφεται μια διευρυμένη αντίληψη της σεξουαλικότητας, η οποία θα δημιουργεί το πλαίσιο, ώστε τα παιδιά, αφενός, να αποτιμήσουν την κοινωνία ως καθοριστικό παράγοντα ο οποίος επηρεάζει την άσκηση δικαιωμάτων, ιδιαίτερα σε ευάλωτες ομάδες, και, αφετέρου, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες που προωθούν την ενεργή πολιτειότητα.

Λάβαμε επίσης, υπόψη μας, τα νεότερα επιστημονικά δεδομένα της Βιολογίας, της Ιατρικής και της Ψυχιατρικής, σύμφωνα με τα οποία τα ομοφυλόφιλα και τα τρανς άτομα σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν ψυχικά διαταραγμένους ανθρώπους, καθώς οι έρευνες αποδεικνύουν πως δεν υφίσταται καμία εγγενής σχέση ανάμεσα στις σεξουαλικές προτιμήσεις ή την ταυτότητα φύλου και την ψυχοπαθολογία (Pachankis, Cochran & Mays, 2015).

Πιο συγκεκριμένα, α) την ανακοίνωση της Αμερικάνικης Ψυχιατρικής Εταιρείας, το 1973, όπου τεκμηριώνεται η αφαίρεση της ομοφυλοφιλίας από την τρίτη έκδοση του διαγνωστικού και στατιστικού εγχειριδίου των ψυχικών διαταραχών (DSM), β) την αφαίρεση της κατηγορίας «ομοφυλοφιλία» και από τη Διεθνή Ταξινόμηση των Ασθενειών (ICD-10) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO), καθώς η κλινική εμπειρία οδήγησε στο συμπέρασμα πως όλοι οι σεξουαλικοί προσανατολισμοί των ανθρώπων συνιστούν συνήθεις μορφές της ανθρώπινης εμπειρίας, φυσιολογικές μορφές των ανθρώπινων δεσμών και, ως εκ τούτου, ουδεμία σχέση έχουν με κάποια πρότερη ψυχική ή άλλη διαταραχή (Needham & Austin, 2010), γ) την αφαίρεση της τρανς ταυτότητας από την κατηγορία των ψυχικών διαταραχών στην ενδέκατη έκδοση της Διεθνούς Στατιστικής Ταξινόμησης Νοσημάτων και Συναφών Προβλημάτων Υγείας (ICD-11) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και δ) την ενημέρωση των μαθητών για την ύπαρξη των ίντερσεξ και φυλοδιαφορετικών ατόμων και τις δικαιωματικές παραβιάσεις που υφίστανται, σύμφωνα με το ψήφισμα 2191 της ΕΕ. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-8-2019-0101_EL.pdf?redirect

Στο σχεδιασμό του παρόντος υλικού λάβαμε επίσης υπόψη, **τα διαθέσιμα ερευνητικά δεδομένα**. Ενδεικτικά, μια αντιπροσωπευτική εικόνα της πραγματικότητας του ομοφοβικού/τρανσφοβικού/ίντερφοβικού σχολικού εκφοβισμού στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, μπορούμε να έχουμε από τις παρακάτω έρευνες:

1. https://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2018/05/Education_Report_April_2018-4.pdf?fbclid=IwAR2ba26fPokmXan_r9mgw2yLsJNe3i2BuY-oARu2zrPqb-JrHFQLcytDZNzk

2. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-eu-lgbt-survey-mainresults_tk3113640enc_1.pdf?fbclid=IwAR29BiATZSztD1Jdxl_v7R8I6n6ZcwJ4lqQ2heGKr6AwtA7bEHCY5WCUwI

3. <https://www.colouryouth.gr/wp-content/uploads/2018/05/%CE%88%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%9A%CE%BB%CE%AF%CE%BC%CE%B1-Colour-Youth.pdf>

4. Αναλυτική έρευνα που έχει γίνει πάνω στις εμπειρίες των LGBT ατόμων είναι η “EU LGBT Survey” από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Union Fundamental Rights Agency), τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν τον Μάιο του 2013. Η εν λόγω έρευνα αφορά την καθημερινότητα των LGBT ατόμων (daily life), τις διακρίσεις (discrimination), τη γνώση δικαιωμάτων (rights awareness), ερωτήσεις συγκεκριμένα για διεμφυλικά άτομα (transgender specific questions), καθώς και τη βία και την παρενόχληση (violence and harassment). Η έκθεση με τα αποτελέσματα της έρευνας είναι διαθέσιμη εδώ: <http://fra.europa.eu> και <https://fra.europa.eu/en/publication/2013/eu-lgbt-survey-european-union-lesbian-gay-bisexual-and-transgender-survey-results>

5. Goldstein T., Collins A., & Halder M. (2007). Anti-Homophobia Education in Public Schooling: A Canadian Case Study of Policy Implementation. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 19(3-4):47-66 DOI: 10.1080/10538720802161540

6. IGLYO (the International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Youth & Student Organisation) (2018). *LGBTQI Inclusive Education Report*. Belgium

https://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2018/05/Education_Report_April_2018-4.pdf?fbclid=IwAR2ba26fP0kmXan_r9mgw2yLsJNe3i2BuY-oARu2zrPJrHFQLcytDZNzk

7. <https://www.colouryouth.gr/wp-content/uploads/2020/03/First-Greek-National-School-Climate-Survey-Colour-Youth.pdf>

8. RAINBOW (2019): *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, and Intersex People*.

9. Ioannou C. (2018): *Hombat. Combating homophobic and transphobic bullying in schools*. Project number: 764746 Call: REC-DISC-AG-2016. National Report: Greece. Athens: Funded by the European Union’s Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020).

Το εκπαιδευτικό υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου, προσεγγίζει ολιστικά την προσωπικότητα των παιδιών και συνδυάζει γνώσεις, δεξιότητες, αξίες κριτική ικανότητα και σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.

Μεθοδολογία

Ο Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Παιδεία της Δημοκρατίας και την Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα ορίζει ότι: «οι διδακτικές και μαθησιακές πρακτικές και δραστηριότητες θα πρέπει να ακολουθούν και να προωθούν τις δημοκρατικές αξίες και αρχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα» (ενότητα 5.ε).

Επικεντρώνοντας στον κατάλληλο συνδυασμό δημοκρατικών πλαισίων, παιδαγωγικών μεθόδων και μεθοδολογιών ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη των δημοκρατικών ικανοτήτων, στα Εργαστήρια που προτείνονται χρησιμοποιούνται **ομαδοσυνεργατικές, βιωματικές τεχνικές** που αποπροσωποποιούν καταστάσεις, διασφαλίζουν την ιδιωτικότητα όλων, ενθαρρύνουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα, προωθούν την ενσυναίσθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων του δημοκρατικού πολίτη, (καταιγισμό ιδεών, παιχνίδια, σενάρια, παιχνίδια ρόλων, δομημένο διάλογο, ντιμπέιτ, δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης κ.ά.). Επίσης, αξιοποιείται υλικό από διαδικτυακές ή άλλες πηγές (εικόνες, σκίτσα, τραγούδια, βίντεο, ταινίες, άρθρα, θεατρικά, λογοτεχνία, κόμικς) ώστε να διευκολυνθούν οι διάφοροι τύποι μαθησιακών ικανοτήτων και η ενεργοποίηση διαφορετικών στρατηγικών μάθησης.

Με βάση τη βιωματική μεθοδολογική προσέγγιση, τα θέματα προσεγγίζονται με τρόπο ώστε κάθε μαθητής και μαθήτρια, από οποιοδήποτε υπόβαθρο και αν προέρχεται, να μη νιώσει προσβολή, αποκλεισμό ή άβολα συναισθήματα κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αντίθετα κάθε μαθητής και μαθήτρια ενδυναμώνεται μέσα από το δικό του πολιτισμικό και ηθικό πλαίσιο ώστε να αποκτήσει ικανότητες και να υιοθετήσει στάσεις, αξίες και συμπεριφορές που να ενισχύουν τις ικανότητές του για δημοκρατικό πολιτισμό.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Πολύχρωμου Σχολείου δημιουργεί ένα ασφαλές πλαίσιο ενεργούς συμμετοχής σε κάθε παιδί, αφού εφαρμόζει διαφοροποιημένες και εξατομικευμένες τεχνικές διδασκαλίας/μάθησης και υλοποιείται στη βάση των εξελισσόμενων ικανοτήτων και, κυρίως, των πραγματικών προσωπικών και καθημερινών αναγκών των παιδιών. Παρέχει με αυτό τον τρόπο πολλαπλές ευκαιρίες στα παιδιά να ενημερωθούν και να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους για θέματα που, έτσι ή αλλιώς, βιώνουν, καθημερινά και για τα οποία, πολύ πιθανόν, η παραπληροφόρηση ή/και η έλλειψη πληροφόρησης να τους δημιουργεί συνθήκες

και παραστάσεις αρνητικές και επικίνδυνες. Ως εκ τούτου, μέσω της ποικιλίας μεθόδων και τον πλούτο του υλικού υποστηρίζονται τα διαφορετικά στυλ μάθησης και οι διαφορετικές δυνατότητες πρόσβασης στη γνώση.

Από τα ερευνητικά δεδομένα προκύπτει ότι **οι παρεμβάσεις μας είναι πιο αποτελεσματικές όταν γίνονται σε μια πιο συχνή και σταθερή βάση** και τις συμπεριλαμβάνουμε στον προγραμματισμό μας. Η μη περιστασιακή ενασχόληση διευκολύνει τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος, όπου όλα τα παιδιά αισθάνονται ασφαλή (safe space) να εκφράσουν στάσεις, απόψεις, ερωτήματα και φόβους, διευκολύνοντας την επικοινωνία μεταξύ τους.

Οι παρεμβάσεις μας μπορούν να είναι ακόμη πιο αποτελεσματικές, όταν συσχετίζονται με θέματα που γνωρίζουμε καλά, όπως είναι για παράδειγμα, τα αντικείμενα που διδάσκουμε ή άλλα ενδιαφέροντά μας, (π.χ. φωτογραφία, κινηματογράφος, θέατρο, λογοτεχνία, σπορ, πολιτική, ΜΜΕ κ.ά.). υπάρχει δυνατότητα για **διαθεματική προσέγγιση**, καθώς το εκπαιδευτικό υλικό του Πολύχρωμου Σχολείου μπορεί να συνδεθεί με πολλά μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος. Όταν βασιζόμαστε σε οικεία και αγαπητά αντικείμενα, βαδίζουμε σε σταθερό έδαφος έχοντας περισσότερη αυτοπεποίθηση και ενδιαφέρον (θα βρείτε αναλυτικά τη σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών στην αρχή κάθε εργαστηρίου).